

## **Recenzija zbornika Celostna obravnava starostnikov**

doc. dr. Majda Pahor

UNIVERZA V LJUBLJANI, Visoka šola za zdravstvo, Ljubljana

Zbornik predavanj s posvetovanja CELOSTNA OBRAVNAVA STAROSTNIKOV NA Visoki šoli za zdravstvo Univerze v Ljubljani obsega enajst prispevkov. Nekatere so pripravili vabljeni predavatelji, večino pa člani raziskovalne skupine na Visoki šoli za zdravstvo, ki so bili od leta 2004 do začetka 2007 vključeni v istimenski projekt, finančno podprt s strani ARRS (J3-6423).

Uvodni tekst je predavanje profesorice delovne terapije, Lene Borell iz Univerze Karolinska v Stockholmu. Obravnava prakso delovne terapije za starejše ljudi na Švedskem in aktualno raziskovanje tega področja. Temu sledi prispevek predsednice Gerontološkega društva Mete Mencej, ki obravnava pravice starejših bolnikov. Vsi ostali članki prinašajo izvirne raziskovalne rezultate o zdravju starejših ljudi, ki so nastali z uporabo različnih raziskovalnih metod. Sklop uvaja pregledni članek, ki kritično analizira znanstveno in strokovno literaturo, izdano v Sloveniji na temo zdravja starejših. Naslednja dva prispevka sta delovnoterapevtska in se ukvarjata s problemi starejših ljudi v domačem okolju ter ugotavljata učinkovitost delovnoterapevtske obravnave. Tudi iz fizioterapevtskega pristopa izhajata dva prispevka. Njuni teme obsegata razvoj testov za oceno telesne pripravljenosti in ugotavljanje učinkov specifične vadbe. Dva prispevka pa sta nastala na meji med fizioterapijo in biofiziko in se ukvarjata s projekcijo težišča – z načinom merjenja in izračunavanja oz. obdelave podatkov. Naslednji članek poroča o biomehanski analizi mišic starejših oseb s pomočjo tenziomiografije. Zbornik zaključuje poročilo o raziskavi o identiteti starostnikov in njenih značilnostih kot izhodišču za približevanje njihovim potrebam.

Naslov tako projekta kot zbornika je zelo ambiciozen in si najbrž tudi avtorji niso zamišljali, da bodo lahko pokrili vsa področja obravnave zdravja starejših ljudi, tako fizičnih kot psihičnih in socialnih, če omenimo samo tri glavne komponente celostnega pojmovanja zdravja. Branje prispevkov pa odkrije zelo kakovostne nastavke za nadaljnji razvoj v to smer. Lahko bi rekli, da gre za multidisciplinaren pristop zanimive skupine strokovnjakov, ki jih združuje interes za različne vidike zdravja starejših in ki so pomembno prispevali k povečevanju na dokazih temelječega znanja na tem področju. Kot že nakaže uvodni prispevek ugledne profesorice iz Švedske, se zdravstvene vede poslužujejo širokega spektra raziskovalnih metod, od ocen funkcioniranja, eksperimentov, statističnih metod do poglobljenih kvalitativnih raziskav. Pri tem se navezujejo na različne temeljne vede, od naravoslovnih do družboslovnih in njihove ugotovitve aplicirajo na področje zagotavljanja zdravja. Kadar gre za zdravstveno varstvo po obsegu naraščajoče, hkrati pa čedalje bolj ranljive družbene skupine starejših ljudi, je to najbolj učinkovit pristop. Aplikativna naravnost zdravstvenih ved je pogoj za njihovo učinkovitost pri

pomoči ljudem, ki imajo zdravstvene težave, njihova teoretična utemeljenost pa zagotavlja sistematičnost in notranjo konzistentnost postopkov.

Ker je bil zbornik izdan na Visoki šoli za zdravstvo, je upati, da bo postal sestavina študijske literature za študente in s tem sestavina znanja zdravstvenih strokovnjakov jutrišnjega dne. Hkrati pa bo dal ideje za nadaljevanje raziskovalnega dela na različnih ravneh – od diplomskih nalog študentov preko aplikativnih projektov v povezavi z uporabniki do temeljnih raziskovalnih projektov, v prizadevanju za nadaljnji razvoj na področju skrbi za zdravje starejših ljudi.